

POSTANOWIENIE

Dnia 8 stycznia 2014 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jerzy Kuźniar

w sprawie z wniosku J. K.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L.
o rentę z tytułu niezdolności do pracy,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 8 stycznia 2014 r.,
skargi kasacyjnej wnioskodawcy od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 13 marca 2013 r., sygn. akt III AUa [...],

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2. zasądza od wnioskodawcy na rzecz pozwanego organu rentowego kwotę 120 zł (sto dwadzieścia) tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 13 marca 2013 r., III AUa [...], Sąd Apelacyjny w [...] oddalił apelację wnioskodawcy J. K. od wyroku Sądu Okręgowego - Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w L. z dnia 11 lipca 2011 r. w sprawie przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w L. o rentę z tytułu niezdolności do pracy. Sąd Apelacyjny uzupełnił postępowanie dowodowe i ustalenia Sądu pierwszej instancji (poczynione na podstawie opinii biegłych lekarzy: okulisty, neurologa, ortopedy i internisty) o dowód z opinii dwóch biegłych lekarzy okulistów i uwzględniając wnioski płynące z tych opinii uznał, że zmiany chorobowe stwierdzone u wnioskodawcy, nie dają podstaw do orzeczenia jego niezdolności do pracy - art. 12 i 57 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach

z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (jednolity tekst: Dz.U. z 2009 r. Nr 153, poz. 1227 ze zm.).

W skardze kasacyjnej od powyższego wyroku pełnomocnik wnioskodawcy zarzucając naruszenie przepisów prawa materialnego – art. 12 ust. 1 i 3, art. 13 ust. 1 pkt 1 i 2 w związku z art. 57 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, oraz przepisów postępowania art. 278 § 1 i 3, 286, 227, 232 zdanie 2, w związku z art. 391 § 1 k.p.c. oraz art. 382, 386 § 4 poprzez ich niewłaściwe zastosowanie i „nie uzupełnienie z urzędu na ich podstawie postępowania dowodowego, (...) z uwagi na istotne okoliczności w sprawie (...) czy uwzględniając poziom stwierdzonych schorzeń u powoda uniemożliwiają mu one wykonywanie jakiejkolwiek pracy zgodnie z posiadanymi przez niego kwalifikacjami, bądź jednoznaczne wskazanie, czy przy takim poziomie schorzeń może on wykonywać inną pracę (...) lub czy istnieje możliwość jego przekwalifikowania zawodowego do wykonywania innej pracy (...)”, art. 286 k.p.c., 227 k.p.c., 232 zdanie 2 k.p.c. w związku z art. 391 § 1 k.p.c. oraz art. 382 k.p.c. i art. 386 § 4 k.p.c. poprzez ich niewłaściwe zastosowanie i „nie uzupełnienie z urzędu na ich podstawie postępowania dowodowego, (...) z uwagi na to, że nie zostały wyjaśnione istotne okoliczności w sprawie i dopuszczenie z urzędu dowodu z opinii biegłego z zakresu medycyny pracy na okoliczność, czy powód uwzględniając poziom jego schorzeń stwierdzonych przez innych biegłych lekarzy, (...) posiada i jakie konkretnie kwalifikacje do wykonywania jakiejkolwiek pracy, (...) a także czy istnieje realna możliwość do jego przekwalifikowania zawodowego, a jeśli tak, to do jakich konkretnie zawodów” oraz art. 233 § 1 k.p.c. w związku z art. 391 § 1 k.p.c. i art. 328 § 2 k.p.c. poprzez „naruszenie przepisów postępowania w tym pominięcia faktów oraz brak wskazania przyczyn, dla których innym dowodom Sąd odmówił wiarygodności (...)”, wniósł o uchylenie w całości zaskarżonego wyroku i orzeczenie co do istoty sprawy przez przyznanie powodowi prawa do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy poczynawszy od dnia 1 listopada 2010 r. na czas nieoznaczony, ewentualnie uchylenie w całości zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Apelacyjnemu do ponownego rozpoznania, wraz z orzeczeniem o kosztach postępowania w tym kosztach zastępstwa procesowego.

We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wskazano, że „zastosowana wykładnia przez Sąd przepisów prawa materialnego budzi poważne wątpliwości, a nadto skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona”. W uzasadnieniu wniosku pełnomocnik wnioskodawcy wskazał, że w jego ocenie „Sąd Apelacyjny w [...] dokonał oczywiście błędnej wykładni przepisów prawa materialnego, wskazanych w ramach podstaw kasacyjnych (...)”. W odpowiedzi na skargę kasacyjną pełnomocnik organu rentowego wniósł o odmowę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, ewentualnie oddalenie w całości skargi kasacyjnej, wraz z orzeczeniem o kosztach zastępstwa procesowego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Wstępnie trzeba przypomnieć, że ograniczenia dopuszczalności wnoszenia skargi kasacyjnej wynikają z konstytucyjnej roli Sądu Najwyższego w systemie organów wymiaru sprawiedliwości. Zgodnie bowiem z art. 1 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 23 listopada 2002 r. o Sądzie Najwyższym (Dz.U. Nr 240, poz. 2052 ze zm.) rolą tego Sądu w sprawowaniu wymiaru sprawiedliwości pozostaje zapewnienie w ramach nadzoru zgodności z prawem oraz jednolitości orzecznictwa sądów powszechnych i wojskowych przez rozpoznawanie kasacji oraz innych środków odwoławczych, podejmowanie uchwał rozstrzygających zagadnienia prawne i rozstrzyganie innych spraw określonych w ustawach. Skarga kasacyjna nie jest więc (kolejnym) środkiem zaskarżenia przysługującym od każdego rozstrzygnięcia sądu drugiej instancji kończącego postępowanie w sprawie, z uwagi na przeważający w jej charakterze element interesu publicznego. Służy ona kontroli prawidłowości stosowania prawa, nie będąc instrumentem weryfikacji trafności ustaleń faktycznych stanowiących podstawę zaskarżonego orzeczenia, gdy się weźmie nadto pod uwagę, że Konstytucja w art. 177 ust. 1 gwarantuje jedynie dwuinstancyjne postępowanie. Ewentualna możliwość dalszego postępowania, w tym postępowania przed Sądem Najwyższym, stanowi uprawnienie dodatkowe, które może zostać obwarowane szczególnymi przesłankami, w tym określonymi w art. 398⁹ § 1 k.p.c.

Zgodnie z tym przepisem Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli:

- 1) w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne,
- 2) istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów,
- 3) zachodzi nieważność postępowania lub
- 4) skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

Za istotne zagadnienie prawne w rozumieniu cytowanego przepisu uznaje się zagadnienie dotychczas niewyjaśnione i nierozwiązane w orzecznictwie, a więc cechujące się nowością i którego rozstrzygnięcie może sprzyjać rozwojowi prawa. W utrwalonym orzecznictwie przyjmuje się, że powołanie się na tę okoliczność wymaga, obok sformułowania tego zagadnienia, także przytoczenia związanych z nim konkretnych przepisów prawnych, wskazania, dlaczego jest ono istotne oraz przedstawienia argumentacji wskazującej na rozbieżne oceny prawne (por. postanowienia: z dnia 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002 nr 1, poz. 11, z dnia 14 lutego 2003 r., I PK 306/02, Wokanda 2004 nr 7-8, poz. 51, z dnia 7 czerwca 2005 r., V CSK 3/05, LEX nr 180841). W sytuacji gdy podstawą wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania jest potrzeba wykładni przepisów prawa, konieczne jest określenie, które przepisy wymagają wykładni Sądu Najwyższego, ze wskazaniem, na czym polegają związane z tym poważne wątpliwości, lub z przedstawieniem rozbieżności w orzecznictwie sądów (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 11 stycznia 2002 r., III CKN 570/01, Biuletyn SN 2002 nr 7, s. 10). Wypada również dodać, że podobnie jak w przypadku gdy podstawą wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania jest występujące w sprawie zagadnienie prawne (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.), nie zachodzi ona, jeżeli Sąd Najwyższy zajął już stanowisko w kwestii tego zagadnienia prawnego lub wykładni przepisów i wyraził swój pogląd we wcześniejszych orzeczeniach, brak nadto okoliczności uzasadniających zmianę tego poglądu (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 16 stycznia 2003 r., I PK 230/02, OSNAPIUS – wkładka z 2003 r., nr 13, poz. 5). Wskazana w uzasadnieniu skargi kasacyjnej potrzeba wykładni przepisów art. 12 ust. 1 i ust. 3 oraz art. 13 ust. 1 pkt 1 - 2 w związku z art. 57 ust. 1 ustawy z 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych

w istocie sprowadza się do odmiennej niż uczynił to Sąd Apelacyjny, oceny prawnej ustalonego stanu faktycznego sprawy, zmierzając do odmiennego rozstrzygnięcia. Natomiast w okolicznościach sprawy, uzasadnienie skargi kasacyjnej w istocie sprowadza się do polemiki z poczynionymi ustaleniami Sądów obu instancji, co do zdolności wnioskodawcy do pracy. Wnioski biegłych powołanych przez Sądy były zgodne (za wyjątkiem jednej opinii okulistycznej z dnia 10 maja 2012 r.) co do oceny stanu zdrowia wnioskodawcy, wskazując, że nie jest on obecnie osobą niezdolną do pracy, a zatem nie spełnił przesłanek określonych w art. 12 ustawy o emeryturach i rentach z FUS. Na temat pojęcia niezdolności do pracy, stanowiącej przesłankę nabycia uprawnień rentowych Sąd Najwyższy wypowiadał się wielokrotnie, uznając, m.in., że osobą całkowicie niezdolną do pracy w rozumieniu art. 12 ust. 2 ustawy o emeryturach i rentach z FUS jest osoba, która spełniła obydwa kryteria, a więc jest dotknięta upośledzeniem zarówno biologicznym jak i ekonomicznym (por. np. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 21 grudnia 2004 r., I UK 28/04, niepublikowany). W orzecznictwie przyjmuje się również, że decydującą dla stwierdzenia niezdolności do pracy jest utrata możliwości wykonywania pracy zarobkowej z powodu naruszenia sprawności organizmu przy braku rokowania odzyskania zdolności do pracy po przekwalifikowaniu (por. wyroki z dnia 20 sierpnia 2003 r., II UK 11/03, z dnia 5 lipca 2005 r., I UK 222/04, oraz z dnia 18 maja 2006 r., II UK 156/05, niepublikowane).

Z tych względów na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

O kosztach postępowania orzeczono na podstawie art. 98 k.p.c., uwzględniając taryfowe wynagrodzenie pełnomocnika strony pozwanej zgodnie z § 11 ust. 2 oraz § 12 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (...) - jednolity tekst: Dz.U. z 2013 r. poz. 490.